

ІДЕОЛОГІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНИ

У статті робиться спроба осмислити українське державотворення в культурноцінних координатах. Зазначається, що в основі сучасних суспільних процесів лежить історичний досвід минулих тисячоліть. Автор робить висновок про наявність різних форм єдиної культурно-цивілізаційної ідентифікації в широких верствах українського суспільства, що саме суспільна свідомість відображає історичний досвід поколінь. Вказується на невідповідність окремих представників влади новим очікуванням з боку громадянського суспільства і вимогам часу.

Прослідковуються спільні витоки з багатьма європейськими народами, які тривали протягом довгого часу. Наголошується, що в сучасних умовах центр східнослов'янської християнсько-православної цивілізації переміщується до Києва. Ця цивілізація має архаїчні світоглядні традиції, які виражені в культурно-мовній сфері, власному менталітеті і філософському сприйнятті дійсності. У сучасних умовах вона стала основою для структурування та ідентифікації політичної української нації.

У статті також аналізуються суперечності новітньої української історії наголошується на відсутності ефективної державної політики в гуманітарній сфері, зокрема в підходах до вирішення проблем інформаційного простору та освітянської галузі України. Вони повинні стати потужними соціальними інститутами, що сприятимуть процесам культурної ідентифікації мешканців нашої держави. У цьому контексті зазначається необхідність вироблення власних інноваційних ефективних механізмів державотворення, що повинні враховувати позитивний іноземний досвід, зокрема європейських країн.

Ключові слова: ідеологія державотворення; цивілізація; Київ; гуманітарна політика; ідентифікація.

Проблеми сучасного українського державотворення вимагають осмислення культурно-ціннісних основ нашого розвитку. Мета, інструменти, динаміка українських реформ у великій мірі визначаються нашою здатністю спроектувати перспективи цивілізаційно-культурного майбутнього України. В основі сучасних суспільних процесів лежать форми соціального співжиття і регулювання, що вироблялися протягом тривалого історичного часу. Вони потребують багатогранного аналізу і нових інноваційних підходів. Практичне відчуття історичного часу гармонійно поєднується із співпричетністю до його сакральних витоків.

Вселяє надію той факт, що сучасне українське суспільство через своїх інтелектуалів поступово починає звертати увагу на важливість «формування в суспільстві ціннісно-етичної парадигми життя» [1, с. 1] та «філософсько-культурологічного підґрунтя національно-цивілізаційних ідентифікацій» [3, с. 57], що дасть можливість «усвідомити своє місце і роль у світових політичних та етнокультурних процесах» [16, с. 79].

А. М. Киридон визначає цивілізаційно-культурний феномен України на основі п'яти визначальних

маркерів і «проблемних зон» – цивілізаційного розлому, пострадянського синдрому, культурної ідентичності, лімітрофності, революції [6, с. 34]

Чимало вітчизняних і зарубіжних науковців бачать Україну як цивілізацію регіонально-локального рівня. Але цю особливість трактують в різних контекстах. Так С. С. Троян вважає, що наша держава зазнає впливу трьох потужних цивілізаційних просторів: західно-європейського, євразійського та ісламського. Визнаючи наявність в українському суспільстві різних культурно-цивілізаційних орієнтацій, автор вказує на можливий позитивний ефект такої різноманітності. Його висновок полягає в тому, що Україна має необхідний потенціал, щоб стати єдиною культурно-цивілізаційною системою в плані цінностей та ідентичності. Але тривала ситуація невизначеності може призводити до кризових явищ [2, с. 174]. Сучасні події доводять слушність цих думок. З однієї сторони український народ визначився зі своїм ціннісним вибором і готовий його захищати. З іншого боку – українська влада своїми діями провокує стан невизначеності, який стримує творчі можливості українських громадян. Складається враження, що хтось цинічно експлуатує готовність українців захищати

обрані цінності, але все робить для того, щоб ці цінності не були реалізовані в конкретних соціально-економічних зрушеннях та політичних системних змінах.

У сучасних умовах виразно прослідковується тенденція до творення єдиної політичної нації з єдиним образом України як просторової реальності. Модернізація країни потребує вивчення багатьох базових компонентів цієї реальності: 1) історикокультурних передумов; 2) геополітичного становища; 3) сучасної специфіки функціонування і розвитку політико-економічного та соціокультурного простору; 4) теоретичні і практичні моделі модернізації у сучасному світі [17, с. 279].

О. Федоренко окреслює нову концептуальну модернізаційну парадигму демократичної і поліетнічної української держави в основі якої – політична нація, як інститут суспільного життя і психологічний образ самовираження. Ефективна ідеологія державотворення передбачає формування національної ідеї як сукупності ціннісних орієнтирів та діяльності політичних суб'єктів держави. Культурна ідентичність пов'язується дослідниками з Україною як демократичною європейською державою з виразним національним обличчям. Єдина можлива історична перспектива України – поступове, толерантне, але неухильне утвердження демократичної національної ідентичності, європейської за цивілізаційною ознакою.

Досить слушно Ю. Зерній пов'язує проєвропейську ідентичність з традиційною українською [5]. Якщо уважно подивитись на етапи етнічного розвитку українців, то виявиться багато спільного з давнім минулим сучасних європейських народів. Це у багатьох моментах пояснює теперішні драматичні події і одночасні позитивні духовно-моральні зрушення у свідомості українського народу. У цьому контексті досить доречно згадати висновок С. Л. Катаєва про те, що чим далі ми просуваємось до нашого соціокультурного минулого, тим більші перспективи відкриваються для модернізації країни [15]. На перший погляд не зовсім логічна теза. Але автор успішно доводить її правомірність на прикладі вирішення болючої проблеми об'єднання православних церков України. Якщо брати за основу такого поєднання новітню історію – конфлікти неминучі. Але чим далі рухатись в глибину століть, тим більше позитивних перспектив. Соціокультурний спадок Київської Русі може стати досить змістовною основою для осмислення значення і ролі національної української християнської церкви. У діалозі під таким кутом зору можуть побачити свою участь сучасні українські католицькі і протестантські громади.

Проблема індоєвропейської прабатьківщини є досить ваговою в контексті розуміння витоків культурно-світоглядної ідентичності України. М. Андреев вважав, що праіндоєвропейська спільність утворювалася на широких просторах Європи між Рейном і Дніпром у мезолітичний час. На думку В. Генінга, праіндоєвропейці сформувалися на територіях Центральної Європи, Балкан та Східноєвропейських степів [14, с. 40]. Індоєвропейська етномовна єдність тривала близько п'яти тисячоліть в 9–4 тис. до н. е.

Германо-балтослов'янська етномовна спільність була поширена на широких просторах Центральної та Південно-Східної Європи в 3–2 тис. до н. е. Поступово дане утворення втрачає єдність і структуруються праслов'янські та прабалтські діалектні спільноти. Уже до сер. 2 тис. до н. е. між Віслою і середньою течією Дніпра мешкали племена балто-слов'янської мовної групи, які поступово набирають праслов'янських ознак.

Утворення праслов'янської етномовної спільності повністю завершується в к. 2 тис. до н. е. Праслов'янський культурний масив розташовувався на територіях Поділля, Східної Волині, Правобережжя та Лівобережжя, Середнього Подніпров'я. Саме цей ціннісний простір у великій мірі визначає сучасну культурну ідентичність України. Намагання прив'язати його розвиток до іншої системи геополітичних координат не може бути успішним. Особливо непридатними є силові форми, які використовуються зараз. Зовнішня загроза прискорила процеси ідентичності і об'єднання навколо загальнолюдських цінностей та національних традицій.

Л. Нідерле узагальнив та систематизував дані мовознавства, історії, археології, гідронімії. Він переконливо довів, що в сер. 1 тис. до н. е. слов'яни займали широкі простори між Верхньою Ельбою та Середнім Подніпров'ям. На його думку, скіфи-орачі були слов'янами. Концепція Л. Нідерле була підтверджена пізнішими дослідженнями відомих українських та зарубіжних науковців. Цікаво, що видатні російські історики С. Соловйов і В. Ключевський локалізували світоглядну прабатьківщину слов'ян у Прикарпатті.

На думку Ю. Павленка, в 1–3 ст. н. е. проходить слов'яно-сарматська інтеграція та слов'янізація номадів, які осіли в Лісостепу [14, с. 332–334]. Поступово в межах Лісостепової України виділяється ранньополітичне об'єднання «Руська земля», яке опиралося на автономні домогосподарства вільних власників-воїнів, що склали основу громадянського суспільства. Аналогічна соціальна структура склалася в ранньо-середньовічних європейських суспільствах.

У 8 ст. «Руська земля» відчувала вплив східних мусульманських суспільств та Візантії з її внутрішніми вадами і зовнішнім блиском. На протигагу посилюється варязький фактор і орієнтація у бік західноєвропейського світу, що шляхом тотального насильства була остаточно зруйнована Московським царством протягом 17–18 ст. З цього часу Україна виконує місію жертви-донора для модернізації Московщини в різних давніх і новітніх імперських формах. Найбільш «вдалими» серед них була пореформенна Російська імперія др. пол. 19 ст. і Радянський Союз 60–70 років 20 ст. Сучасна Росія, на жаль, ні за рівнем керівництва, ні за цивілізаційними здобутками нічого аналогічного запропонувати світу не може. Ностальгія за радянською ідентичністю повністю зруйнована російськими лідерами на сході України і в Криму. Щоправда велика проблема в тому, що і український політичний клас не може запропонувати країні і світу гідну альтернативу. Дивовижні спалахи громадянської самопожертви і згуртованості лише до певного часу можуть компен-

сувати відсутність продуманої державної політики подальшого розвитку країни.

Об'єктивним фактором українського державотворення є його прикордонний, перехідний характер. Вітчизняні науковці називають такий стан лімітрофієм. С. Троян вважає, що коли народ лімітрофа не укорінюється в структуру якоїсь регіональної цивілізації, його самоутвердження у формі незалежної держави залишається проблематичним. Одна з думок – Україна є лімітрофом у трьох вимірах: 1) у геополітичному між НАТО і Росією; 2) в економічному – між ринковою економікою Заходу і державно-монополістичною економікою Росії; 3) у духовно-моральному – між тоталітарно-моноідеологічним минулим і невизначеним майбутнім [2, с. 176].

Спробою визначити своє майбутнє стали події 2004–2005 рр. На фоні різноманітних трактувань В. Якушик запропонував назвати цю форму народного руху як політичну і духовно-цивілізаційну революцію. Майже всі дослідники і громадяни вказують на її незавершений характер. Другим етапом цих революційних змін у суспільстві стали події 2013–2014 рр. У їх основі – «спільна для всього українського народу революція духу, торжества цінностей плюралізму і толерантності в душі народу» [12].

Однак всім очевидним є брак політичної волі і ефективних державних інституцій для втілення цінностей гідності та свободи в реальних процесах життєдіяльності українського суспільства. Якісно новий духовний стан громадян поки що не знаходить повноцінного втілення в модернізаційних процесах України. Часто інтереси українського суспільства не співпадають з моральною мотивацією дій правлячого класу нашої держави, який не завжди усвідомлює свою причетність до українського культурного світу. У силу своїх інтелектуальних і духовних характеристик політичні еліти України не можуть в повній мірі виконувати завдання покладені на них часом.

Владні угруповання не в змозі зрозуміти, що сучасна українська нація – це унікальна цивілізація, яка має глибинні традиції в специфічних рисах мислення, мові, культурі та інших компонентах суспільного буття. А можливо навпаки. Все це прекрасно розуміється і усвідомлюється. Саме тому завуальовано все робиться для того, щоб названі компоненти буття не отримували реальної підтримки і розвитку. О. Федоренко вважає, що основи нинішньої нації цивілізації були сформовані у контексті двох часових етапівфакторів: специфічно культурного та політичного простору. На його думку, існування етнічної цивілізації України пов'язане з часом Київської Русі. Згадані нами етапи етнічного розвитку дозволяють бачити спільні культурні корені українців щонайменше на декілька тисячоліть раніше.

Політичний простір формування української нації-цивілізації пов'язується О. Федоренком з утворенням УНР. Можливо, більш логічно виток політичної культури України бачити саме в державних механізмах Київської Русі. Всі недоліки і здобутки соціально-політичної системи того часу чітко проявили себе в середньовічній козацькій державі, в

українських визвольних змаганнях на початку 20 ст. Мають вони місце в культурно-політичному житті сучасної української держави.

Можна погодитись з думкою про те, що в сучасній Україні відсутній масштабний соціальний проект перетворення країни. Його мета повинна передбачати утвердження цілісної національно-державницької ідентичності. Правильне стратегічне бачення і чітка повсякденна робота над вирішенням конкретних завдань буде сприяти остаточному подоланню невизначеного становища України в особистій і суспільній свідомості, у сфері економіки, політичному житті і культурі.

Кадрові і функціональні зміни у владних структурах повинні стати головною умовою реалізації динамічних програм модернізації соціальних відносин і гоподарсько-фінансової сфери. Можна погодитись з тим, що на цьому шляху не варто сліпо копіювати чужий досвід і механічно насаджувати зразки управління, які не опираються на світоглядні традиції нашого народу.

Оптимальний шлях – відтворення власної культурної ідентичності, формування духовних і політичних умов, які нададуть внутрішній системній модернізації незворотного характеру. Це можливо втілити у життя лише опираючись на багатовікові пласти української духовності, які формувались на території нашої держави протягом тисячоліть. Звідси – гостра необхідність багатофакторного аналізу, вивчення і популяризації спадку української історії. Тільки щільне, концентроване, якісне інформаційне українське середовище зробить можливим проведення модернізаційних змін. Одну з вирішальних ролей в цих процесах відіграють засоби масової інформації. Сучасне телебачення охоплює мільйонні аудиторії і формує культурно-ціннісний світ громадян.

Русійні сили, динаміка, мета сучасного інформаційного простору України чекають ретельного дослідження науковців і державних структур. Однак навіть при поверховому аналізі можемо констатувати абсурдність реального стану речей. Сотні каналів супутникового та інтернет телебачення, які доступні для рядового українця, не несуть ніякого культурного, морального, інтелектуального потенціалу. Як правило, агресивно домінує російськомовна масова псевдо-культура, що не має нічого спільного ні з українською, ні з російською національними традиціями. Недоступними для масової аудиторії залишаються справжні цінності європейських народів та сучасної американської цивілізації. У кращому випадку дуже дозовано і вибірково використовуються звичні культурні стереотипи для проведення завуальованої м'якої пропаганди і впливу на населення.

Досить показовим у цьому контексті є ставлення владних структур до гуманітарного простору України. Університети в цивілізованій країні є основою такого простору. Це потужні соціальні структури, які вивчають та відтворюють власну культурну ідентичність. Держава всіляко сприяє цьому, бо розуміє, що таким чином зміцняться її власні основи, авторитет в морально-соціальному просторі і в свідомості

окремого громадянина. Наприклад, в усіх провідних німецьких університетах серед загальної кількості – половину складають факультети гуманітарного спрямування. Відповідно, в усіх університетах Німеччини є факультети протестантсько-євангелістської теології і окремо католицької теології: Мюнхенський, Боннський, Гамбурзький, Гейдельберзький, Лейпцігський, Тюбінгенський, Франкфуртський, Марбурзький, Університет Майнца імені Йоганна Гутенберга, Університет Фрайбурга та інші. Чому? Тому що німецькі політики і чиновники розуміють протестантську теологію як основу державно-національної ідентичності німців, яку потрібно розвивати та відтворювати в сучасних умовах. Так само місцева влада, державні структури, громадськість усвідомлюють необхідність розвитку факультетів історії, філософії, культурології, гуманітарних, соціальних наук та інших. Держава розуміє, що таким чином закладаються майбутні морально-духовні основи для подальшого розвитку німецької культури, як гаранту державної стабільності і прогресу.

Ще декілька вагомих елементів, які свідчать про мету і механізми присутності держави в освітньо-гуманітарному просторі. Навчання в німецьких вузах, як правило, безкоштовне. Символічні внески передбачають пільговий проїздний студентський квиток на громадський транспорт і міжміські регіональні перевезення. Федеральне законодавство передбачає допомогу тим студентам, які потребують матеріальної підтримки. При умові, що молода людина хоче і може вчитись. Майже всі німецькі університети є державними. Середня заробітна плата викладача вищої школи – 3–4 тис. євро.

Що у нас? Процеси стагнації і руйнування середньої та вищої школи продовжуються. Тисячі людей загинули за українські культурні цінності, а нова

державна влада не вважає за потрібне хоча б запровадити обов'язкове вивчення української культури у вузах України. Ми гучно святкуємо християнські свята, а наші студенти не вивчають навіть релігієзнавство, не кажучи вже про християнську теологію чи історію християнства. Державні чиновники проголошують європейську інтеграцію, а в українських університетах не викладається ні європейська, ні світова культура. Усі спостерігають здичавіння суспільства, а чиновники від освіти не вважають необхідним запровадження у вищій школі обов'язкового вивчення курсу з етики і моралі. Держава вважає, що гуманітарна освіта в Україні не потрібна і відмовляється від надання державних місць. Напівголодні професори і доценти змушені доводити чиновникам свою потрібність власній державі. Їхнє завдання в сучасних умовах – зацікавити абітурієнтів гуманітарною освітою і переконати їх часто повністю збіднілих батьків платити за навчання своїх дітей. Аналогічна ситуація в природничих і технічних дисциплінах. Заробітна плата викладача вищої школи в 30 раз менша від свого європейського колеги. Це показник ставлення влади до тих громадян, які повинні відігравати найважливішу роль у розвитку ідеології державотворення в контексті пошуку національної ідентичності та розвитку духовності. А можливо справжня історія України і моральні цінності не потрібні правлячому класу нашої держави. Адже в умовах дієвої і потужної моральної культури здатність цих людей маніпулювати суспільною свідомістю та матеріально-фінансовими ресурсами країни буде різко зменшуватись. Час покаже чи зможуть правлячі еліти країни зрозуміти необхідні форми і масштаби українського державотворення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Федоренко О. Геополітичний дискурс в українському суспільстві на початку 21 століття / О. Федоренко // Молодіжний політологічний журнал. – К. : Смолоскип, 2012.
2. Троян С. С. Глобалізація і цивілізаційно-культурний феномен України / С. С. Троян // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин. – К., 2010. – Вип. 1. – С. 65–69.
3. Бредун І. В. Цивілізаційно-культурна ідентифікація в сучасній Україні / І. В. Бредун // Гуманітарний часопис. – 2011. – № 3. – С. 57–62.
4. Гаврилишин Б. Україна: вибор цивілізації / Б. Гаврилишин, Ю. Вишневіський // Киев Weekly. Україна и мир за неделю. – 2004. – № 40 (131). – 29 октября – 5 ноября.
5. Єрмоленко А. Виступ на круглому столі Цивілізаційні ідентичності в регіонах України: відмінності та проблеми їхнього подолання / А. Єрмоленко // Форум націй: газета Конгресу національних громад України. – 2007. – Серпень. – № 8 (63).
6. Зерній Ю. Виступ на круглому столі Цивілізаційні ідентичності в регіонах України: відмінності та проблеми їхнього подолання / Ю. Зерній // Форум націй: газета Конгресу національних громад України. – 2007. – Серпень. – № 8 (63)
7. Киридон А. М. Російсько-грузинський конфлікт 2008 року в причинно-наслідковому вимірі / А. М. Киридон // Форум: суспільно-політичний журнал. – 2008. – № 2 (7). – С. 33–40.
8. Коппель О. А. Україна в контексті світових цивілізацій / О. А. Коппель // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Вип. 32. – Ч. 1. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2002. – С. 18–23.
9. Михальченко М. Лімітроф Європи: випадковість чи доля України? / М. Михальченко // Людина і політика. – 2000. – № 3. – С. 34–39.
10. Михальченко М. Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? / М. Михальченко. – К. : Інститут соціології НАН України, 2001. – 440 с.
11. Михальченко М. Українська регіональна цивілізація / М. Михальченко // Політичний менеджмент: Український науковий журнал. – 2003. – № 1. – С. 19–28.
12. Якушик В. М. Политические и цивилизационные аспекты украинской революции / В. М. Якушик [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.3dway.org/node/6052> 18.

13. Нагорна Л. П. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики / Л. П. Нагорна. – К. : Світогляд, 2005. – 315 с.
14. Павленко Ю. В. Передісторія давніх русів у світовому контексті / Ю. В. Павленко. – К. : Фенікс, 1994. – 399 с.
15. Катаєв С. Л. Сучасне українське суспільство. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 199 с.
16. Чабанов В. Г. Особливості цивілізаційного самовизначення українців в умовах глобалізації / В. Г. Чабанов // Українознавчий альманах. – 2012. – Випуск 8. – С. 79–82.
17. Шайгородський Ю. Ж. Політика: взаємодія реальності і міфу / Ю. Ж. Шайгородський. – К. : Знання України, 2009. – 400 с.

В. М. Шостак

ИДЕОЛОГИЯ ГОСУДАРСТВА В КОНТЕКСТЕ ПРОБЛЕМЫ КУЛЬТУРНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ УКРАИНЫ

В статье анализируется современное украинское государственное строительство в культурно-ценностных координатах. Отмечается, что в основе современных социальных процессов лежит историческое наследие минувших тысячелетий. Автор указывает на разные формы единой культурно-цивилизационной идентификации в широких слоях украинского общества что общественное сознание отображает историческое наследие поколений. Указывается на несоответствие отдельных представителей власти новым ожиданиям со стороны гражданского общества и требованиям времени.

Прослеживаются общие истоки со многими европейскими народами, которые длились большие промежутки времени. Подчеркивается, что в современных условиях центр восточнославянской христианско-православной цивилизации перемещается в Киев. Эта цивилизация имеет архаические мировоззренческие традиции, которые выражены в культурно-языковой сфере, собственном менталитете и философском восприятии действительности. В современных условиях она стала основой для структурирования и идентификации политической украинской нации.

В статье также анализируются неоднозначности современной украинской истории, обращается особое внимание на отсутствие эффективной государственной политики в гуманитарной сфере, в частности в подходах к решению проблем информационного пространства и системы образования Украины. Они должны стать мощными социальными институтами, которые будут содействовать процессам культурной идентификации жителей нашего государства. В этой связи подчеркивается необходимость разработки собственных инновационных эффективных государственных механизмов которые должны учитывать позитивный иностранный опыт, в частности европейских государств.

Ключевые слова: идеология государственного строительства; цивилизация; Киев; гуманитарная политика, идентификация.

V. Shostak.

IDEOLOGY OF STATE FORMATION IN THE CONTEXT OF CULTURAL IDENTITY OF UKRAINE PROBLEM

In the article an attempt is made to comprehend Ukrainian state formation in cultural value aspects. It is indicated that all modern social processes are based on historical experience of past millenia. Topicality of this experience is most efficiently revealed in the moral sphere. O. Fedorenko calls it value-ethic paradigm of life, S. Troyan stresses out cultural-civilization system in the sphere of values and identity, I. Bredun defines this phenomenon as philosophic-culturological basis of national and civilization identifications.

The author comes to decision about the existence of different forms of the singular cultural-civilization identification in broad layers of Ukrainian society. It's quite regular from the point of view that it is Ukrainian consciousness that reflects historical experience of generations. At the same time nonconformity of some representatives of authority with new expectations from civil society and with the requirements of time is indicated.

A short analysis of main stages of historical-ethnic development of Ukrainians is made in the article. It is shown that there are common beginnings with many European peoples that lasted big periods of time. For example, Indo-European community covered the period of several millenia. Germanic Balto-Slavic group evolved during 2–3 rd centuries B. C. The early political union «Rus Land» gradually arose within forest-steppe Ukraine. It was based on autonomous households of free owners-warriors, who formed the foundation of civil society. The same social structure was also in Early Medieval European societies.

In the 8th century «Rus Land» felt the influence of eastern Muslim societies and Byzantium with its internal problems and external brilliance. On the contrary, Varangian factor and orientation to Western European world was increased. But it was ruined by means of total violence by Moscow Czardom during 17-18th centuries. Since that time Ukraine has fulfilled the mission of victim-donor for modernization of Moscovia in different ancient and new imperial forms. The most «successful» of them was post-reform Russian Empire of the late 19th century and the Soviet Union of the 60-70s of the 20th century. Unfortunately, modern Russia can't suggest anything analogical to the world neither by the level of governing nor by the civilization achievements. Nostalgia for the Soviet identity is completely ruined by

Russian leaders in the East of Ukraine and in the Crimea. But an important problem is that Ukrainian political class can't suggest the world proper alternative either. An astonishing display of civil self-sacrifice and cohesion can only at the beginning compensate the lack of well-laid-out state policy of the further development of the country.

Available scientific material about Slavic homeland and its further structuring completely denies political myth about «the cradle of three fraternal families». At least one of these «brothers» objectively can not belong to the great Slavic family. Current events doubt Slavic identity of modern Russia and Christian character of its behaviour. The center of Eastern Slavic Christian-Orthodox civilization moves to Ky-iv. This civilization has archaic belief traditions which are expressed in the cultural and linguistic sphere, its own mentality and philosophic perception of reality. In modern conditions it has become the foundation for structuring and identification of Ukrainian political nation.

The article also examines the contradictions of modern Ukrainian history, including those of 2003–2004 and 2013–2014, which some Ukrainian historians interpret as stages of unfinished spiritual civilization revolution.

It is noted that there is no effective public policy in the humanitarian sphere, particularly in the approaches to solving the problems of information space and educational branch of Ukraine. They have to become powerful social institutions that will promote processes of cultural identification of inhabitants of our country. In this context, it is underlined that it is necessary to develop own innovative effective mechanisms of the state that should take into account positive international experience, particularly that of European countries.

Key words: *Ideology of State Formation; civilization; Kyiv; public policy; humanitarian sphere; identification.*

Рецензенти: *Багмет М. О., д-р іст. наук, проф.
Котляр Ю. В., д-р іст. наук, проф.*

© Шостак В. М., 2016

Дата надходження статті до редколегії 13.05.2016